

**Atzinums par augu sugu un biotopu inventarizāciju nekustamajos īpašumos
„Bemberu pļavas”, „Kalna Kades”, „Raudiņas”, „Grotes”**

Atzinums sagatavots nekustamajos īpašumos – „Bemberu pļavas” (kad. Nr. 94580070076, kad. Nr. 94580070077), „Kalna Kades” (kad. Nr. 94580070075), „Raudiņas” (kad. Nr. 94580100040), „Grotes” (kad. Nr. 9458010008), kas atrodas Smiltenes novada, Grundzāles pagastā, Grundzāles pagasta teritorijas plānojuma grozījumu izstrādei pamatojoties uz Valsts Vides dienesta Valmieras reģionālās vides pārvaldes nosacījumu Nr. 0941658-3, 3.punkta vides aizsardzības prasībām un Ministru kabineta noteikumiem Nr. 925 (30.09.2010.) „Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās prasības”.

Nekustamie īpašumi - „Bemberu pļavas” (kad. Nr. 94580070076, kad. Nr. 94580070077), „Kalna Kades” (kad. Nr. 94580070075), „Raudiņas” (kad. Nr. 94580100040) un „Grotes” (kad. Nr. 9458010008) apsekoti 05.10.2013 ar maršrutu metodi astoņu stundu laikā. Laika apstākļi – vēss un saulains, skaidrs. Apsekojuma laikā tika novērtēti nekustamajos īpašumos esošie tekošie saldūdens, zālāju un mežu biotopi, kā arī vaskulāro augu sugas (pielikums).

Biotopi apsekoti izvērtējot to atbilstību aizsargājamo biotopu statusam pamatojoties uz noteikšanas metodiku „Eiropas Savienības nozīmes īpaši aizsargājami biotopi Latvijā” (15.03.2010., Nr. 93).

Pēc teritoriju apsekošanas konstatēts, ka „Bemberu pļavās” (7,7 ha) sastopamas tikai mēreni mitras pļavas, kas ir nepļautas. Īpašumu ieskauj arī grāvju joslas, kas aizaug ar kokiem – āra bērzs *Betula pendula* un krūmiem – kārkli *Salix* sp. Šajās pļavās bija sastopamas lakstaugu sugas – parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*, tūruma usne *Cirsium arvense*, pļavas timotiņš *Phleum pratense*, dziedniecības pienene *Taraxacum officinale*, divšķautņu asinszāle *Hypericum perforatum*, meža suņuburkšķis *Anthriscus sylvestris*, vanagvīķis *Vicia cracca*, pļavas dedestiņa *Lathyrus pratense*, rasaspodīņi *Alchemilla* sp., parastā vībotne *Artemisia vulgaris*. Veģetācijai vāji attīstīts stāvojušs un maz kūlas.

„Kalna Kades” (52,8 ha) īpašumu veido zālāji, upe un meži. Zālāji veido mēreni mitras pļavas, kas tiek pļautas un siens savākts. Zālajos konstatētas vaskulāro augu sugas – *Dactylis glomerata*, Sibīrijas latvānis *Heracleum sibiricum*, *Taraxacum officinale*, pļavas āboliņš *Trifolium pratense*, baltā madara *Galium album*, podagras gārša *Aegopodium podagraria*, *Anthriscus sylvestris*, *Taraxacum officinale*, smaržzālīte *Anthoxanthum odoratum*, četršķautņu asinszāle *Hypericum maculatum*, vietām vērojama atsegta augsne. Veģetācijai maz kūlas. Upe Palsa (Vecpalsa) visā tās garumā apsekotajā teritorijā veido Eiropas nozīmes un īpaši aizsargājamo biotopu Latvijā - 3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi, kas ir saudzējams (Ministru kabineta noteikumi Nr.421 (05.12.2000, groz. 28.05.2013) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”). Upes grunti veido akmeņi, kas palielina ekoloģisko nišu skaitu dažādiem organismiem, piemēram, bezmugurkaulniekiem. Gar upes krastu konstatēts arī Eiropas nozīmes un īpaši aizsargājams meža biotops Latvijā - 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži (Ministru kabineta noteikumi Nr.421 (05.12.2000, groz. 28.05.2013) „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”), kas ir saudzējams. Šī meža biotopa 1. koku stāvu veido parastā goba, *Ulmus glabra*, parastā vīksna *Ulmus laevis*, kārkli *Salix* sp., krūmu stāvā parastā ieva *Padus avium*, zemsedzē dominē strauspārde *Matteuccia struthiopteris*, ziemzaļā kosa *Equisetum hyemale*, vietām sastopama lielā nātre *Urtica dioica*. Īpašumā sastopami arī lapu koku un jauktu koku meži ar parasto apsi *Populus tremula*, baltalksni *Alnus incana*, *Betula pendula*, *Salix* sp., parasto egli *Picea abies*, parasto kļavu *Acer platanoides*,

pamežā konstatēti – parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, *Padus avium*, zemsedzē – mellene *Vaccinium myrtillus*, *Equisetum hyemale*, meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, *Aegopodium podagraria*, parastā sievparade *Athyrium filix-femina*. Virzienā no upes uz lauka pusi (no austrumiem un rietumiem) palielinās ciršanas un meža ceļu, taku ietekme lapu koku un jauktu koku mežos.

Īpašumā „Raudiņas” (platība 17 ha), vērojamas jaunas atmatas, kur vietām dominē tauriņziežu dzimtas kultūras un *Artemisia vulgaris*. Vietām konstatēti mēreni mitras pļavas veidošanās sākuma sukcesijas stadija ar *Dactylis glomerata*, *Taraxacum officinale*, *Galium album*, *Plantago lanceolata*, *Lathyrus pratense*, *Cirsium arvense*, birztalu veroniku *Veronica chamaedrys*, kodīgo gundegu *Ranunculus acris*, pļavas skābenie *Rumex acetosa*, *Vicia cracca*, *Anthriscus sylvestris*, dzelteno zeltgalvīti *Solidago virgaurea*. Atmatas daļēji pļautas.

Īpašumā „Grotes” (platība 7,9 ha) konstatēta pļauta atmata ar *Dactylis glomerata*, *Heracleum sibiricum*, *Artemisia vulgaris*, sējas lucernu *Medica sativa*.

Kopumā nekustamajā īpašumā „Kalna Kades”, atrasti divi Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi - 3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi un 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži. Savukārt nekustamajos īpašumos Bemberu pļavas”, „Raudiņas” un „Grotes” netika konstatēts neviens īpaši aizsargājams biotops. Nevienā no pētītajiem īpašumiem netika atrasta reta vai īpaši aizsargājama vaskulāro augu suga.

Secinājumi un ieteikumi nekustamo īpašumu apsaimniekošanai

- 1) Nekustamajā īpašumā „Kalna Kades”, atrasti divi Eiropas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi - 3260 Upju straujteses un dabiski upju posmi un 91E0* Aluviāli krastmalu un palieņu meži, līdz ar to nekāda saimnieciskā darbība nav pieļaujama to atrašanās vietās vai to tuvumā un saskares joslā ar citiem biotopiem. Ieteicams neveikt saimniecisko darbību 200 m attālumā no šiem aizsargājamiem biotopiem, lai samazinātu to fragmentāciju un malas ietekmi. Saimnieciskā darbība nav atbalstāma arī lapu koku un jauktu koku mežā starp upi un zālāja biotopu, jo samazinoties vienlaidus meža biotopu platībai, samazināsies arī biotopa nepārtrauktība, kas pasliktinās arī aizsargājamo biotopu kvalitāti.
- 2) Kopumā visos pētītajos īpašumos zālāju biotopi ir bioloģiski mazvērtīgi.
- 3) Visnesenākā cilvēka atmata un bioloģiski mazvērtīgākais ir īpašums „Grotes”, kur dominē atmatu augu sabiedrības, kas nav raksturīgas dabiskiem un bioloģiski vērtīgiem zālājiem.

Paraksts

/A. Mežaka

datums: 14.10.2013

Biotopu un sugu ekspertu sertifikāta Nr. 060, izdots 18.04.2011. Vaskulārie augi, ķērpji, sūnas, meži un virsāji, purvi, zālāji, tekoši saldūdeņi, stāvoši saldūdeņi, jūras piekraste, iesājūdeņi, alas, atsegumi un kritenes

Pielikums

Nopļauts zālājs „Kalna Kades” īpašumā. Foto: A. Mežaka.

Skats uz Palsas upi „Kalna Kades” īpašumā. Foto A. Mežaka.

Aluviālais krastmalu un palieņu mežs Palsas upes krastā „Kalna Kades” īpašumā. Foto A. Mežaka.

Skats uz nesenu atmatu īpašumā „Raudiņas”. Foto: A. Mežaka.